

विद्या भवन बालिका विद्यापीठ

शक्ति उत्थान आश्रम, लखीसराय

(एन.सी.ई.आर.टी पर आधारित)

कक्षा-पंचम्

तिथि-02/06/2021

विषय-संस्कृत

सुमिता कुमारी

सुप्रभात बच्चों,

संस्कृत में आप सब परिशिष्ट में 'वर्णाः' से
जुड़े वाक्यों का अध्ययन करेंगे।

संस्कृत

परिशिष्टः -वर्णाः

चित्रों को देखकर निम्नलिखित वाक्यों को समझने की
कोशिश कीजिए।

एषः काकः अस्ति।

एषः बकः अस्ति।

(यह कौआ है।)

काकः कृष्णः अस्ति।

(कौआ काला है।)

एषः वृक्षः अस्ति।

(यह पेड़ है।)

वृक्षः हरितः अस्ति।

(पेड़ हरा है।)

(यह बगुला है।)

बकः श्वेतः अस्ति।

(बगुला उजला है।)

एषा कलिका अस्ति।

(यह कली है।)

कालिका पाटला अस्ति।

(कली गुलाबी है।)

एतत् आमम् अस्ति।

(यह आम है।)

आमम् पीतम् अस्ति।

एतत् जलम् अस्ति।

(यह पानी है।)

जलम् नीलम् अस्ति।

(आम पीला है।)

(पानी नीला है।)

एतत् पुष्पम् अस्ति।

(यह फूल है।)

पुष्पम् रक्तम् अस्ति।

(फूल लाल है।)

शब्दार्थाः

एषः - यह (पुल्लिंग)

एषा - यह (स्त्रीलिंग)

एतत् - यह (नपुसंकलिंग)

रक्तम्- लाल

शुकः मरिचम् खादति।

(तोता मिर्च खाता है।)

मरिचम् हरितम् अस्ति।

(मिर्च हरा है।)

श्वेतः - सफेद

हरितम् - हरा

पीतम् - पीला

कृष्णः - काला

अभ्यास

1. रिक्तस्थानानि पूरयत - (' रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए)

(i) बकःअस्ति।

(ii) कलिकाअस्ति।

(iii) कृष्णः अस्ति।

(iv) आम्रम्..... अस्ति।

(v) मरीचम्..... अस्ति।

2.शब्दार्थाः लिखत-(शब्दों के अर्थ लिखिए।)

(i) एषः =..... (vi) एतत् =

(ii) एषा = (vii)नीलम्=.....

(iii) पीतम् = (viii) हरितम् =.....

(iv) श्वेतः= (ix) रक्तम् =.....

(v) कृष्णः = (x)मरिचम् =.....